

Arbeid: meer democratie, minder markt, meer milieuhervorming Work. Democratize, Decommodify, Remediate

Werknemers zijn zoveel meer dan "middelen". Dit is een van de centrale lessen van de huidige crisis. De zorg voor zieken; de aanvoer van medicijnen; het werk in supermarkten - de mensen die het leven in stand houden gedurende de COVID-19-pandemie zijn het levende bewijs dat arbeid geen koopwaar is. De menselijke gezondheid en de zorg voor de meest kwetsbaren kan niet alleen door marktkrachten worden geregeld, omdat we dan het risico lopen dat er nog meer doden vallen. Hoe kunnen we deze onaanvaardbare situatie voorkomen? Door werknemers te betrekken bij beslissingen over het werk - door bedrijven te democratiseren. Door arbeid te "ontmarkten" - dit wil zeggen: het niet langer als koopwaar te beschouwen, en iedereen nuttige jobs te garanderen. Deze veranderingen zullen de waardigheid van alle burgers beschermen en helpen ons leven op deze planeet te waarborgen.

Waarom democratiseren? Elke ochtend staan mannen en vrouwen op en werken ten dienste van wie in quarantaine kan blijven. De waardigheid van hun werk blijkt uit de term "essentiële werker". Die term onthult ook een belangrijk feit dat het kapitalisme altijd heeft geprobeerd onzichtbaar te maken door hen "human resources" te noemen. Maar de mens is niet één van de vele middelen. Zonder arbeidsinvesterders zou er geen productie zijn, geen diensten, geen bedrijven.

Elke ochtend staan mannen en vrouwen op om vanuit huis te werken voor hun organisaties. Ze werken vaak tot diep in de nacht. Voor degenen die denken dat werknemers toezicht en externe discipline nodig hebben, bewijzen ze het tegendeel. Zij tonen dag en nacht aan dat werknemers niet net als andere stakeholders zijn: zij hebben de sleutels in handen tot het succes van hun werkgever. Zij vormen de kern van het bedrijf, maar zijn desondanks meestal uitgesloten van bestuursdeelname - een recht dat door kapitaalinvesterders wordt gemonopoliseerd.

De vertegenwoordiging van arbeidsinvesterders op het werk bestaat in Europa al sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog, via ondernemingsraden. Toch hebben deze vertegenwoordigende organen beperkte inspraak en zijn ze ondergeschikt aan de keuzes van het management dat door de aandeelhouders wordt aangesteld. Ze zijn niet in staat geweest om de zelfbedruipende kapitaalaccumulatie en milieuvernieming tegen te houden. Deze organen zouden nu soortgelijke rechten moeten krijgen als dewelke door de raden van bestuur worden uitgeoefend. Het topmanagement zou verplicht kunnen worden om een dubbele meerderheid te verkrijgen, zowel van vertegenwoordigers van werknemers als van aandeelhouders. Kwesties als de keuze van een CEO, het bepalen van belangrijke strategieën en de verdeling van winst zijn te belangrijk om alleen aan aandeelhouders over te laten. Een persoonlijke investering van arbeid - dat wil zeggen, van je lichaam en geest, je gezondheid, je eigen leven - vergt het collectieve recht om mee te beslissen.

Waarom ontmarkten? Deze crisis toont ook aan dat arbeid niet als koopwaar mag worden behandeld. Jarenlang zijn jobs in de gezondheidssector onderworpen geweest aan het leidende beginsel van rentabiliteit; vandaag de dag laat de pandemie zien hoezeer dit beginsel ons blind heeft gemaakt. Bepaalde strategische en collectieve behoeften moeten gewoonweg immuun worden gemaakt voor dergelijke overwegingen. Winstgevendheid is een ondraaglijke maatstaf als het gaat om onze gezondheid en ons leven op deze planeet.

Het ontmarkten van arbeid betekent dat bepaalde sectoren niet volgens het marktpincipe georganiseerd worden, en dat iedereen toegang heeft tot waardig werk. Dat kan door een werkgelegenheidsgarantie. Gegarandeerde werkgelegenheid zou regeringen in staat

stellen om waardig werk te leveren en tegelijkertijd bij te dragen aan ecologische duurzaamheid. De Europese Unie moet een dergelijk project in haar Green Deal opnemen. Een herziening van de missie van de Europese Centrale Bank, zodat zij dit programma kan financieren, zou het een legitieme plaats geven in het leven van elke burger van de EU.

Milieuherstel. Als onze overheden in de huidige crisis ingrijpen om bedrijven te redden, dan moeten ze hun hulp aan bedrijven afhankelijk maken van veranderingen. Naast de strenge milieunormen moeten bedrijven ook aan bepaalde voorwaarden van intern democratisch bestuur voldoen. We hebben meer dan genoeg tijd gehad om te zien wat er gebeurt als arbeid, de planeet en kapitaalwinsten in het huidige systeem tegen elkaar worden afgewogen: arbeid en de planeet verliezen altijd. Sociaal- of coöperatieve bedrijven streven hybride doelen na die rekening houden met financiële, sociale en ecologische overwegingen, en ontwikkelen democratisch intern bestuur: zij laten het potentieel van dergelijke veranderingen al zien.

Laten we onszelf niet langer voor de gek houden: de meeste kapitaalinvesteerdere bekommeren zich niet om de waardigheid van de arbeidsinvesteerdere en leiden niet de strijd tegen de milieuramp. Een andere optie is mogelijk. Democratisering van de bedrijven; arbeid ontmarkten; en ophouden om mensen als hulpbronnen te behandelen, zodat we ons samen kunnen richten op het beschermen van het leven op deze planeet.

16/05/2020

Isabelle Ferreras (University of Louvain/FNRS-Harvard LWP), Julie Battilana (Harvard University), Dominique Méda (University of Paris Dauphine PLS), Julia Cagé (Sciences Po-Paris), Lisa Herzog (University of Groningen), Sara Lafuente Hernandez (University of Brussels-ETUI), Hélène Landemore (Yale University), Pavlina Tcherneva (Bard College-Levy Institute), Ingrid Robeyns (Utrecht University), Dick Pels (University of Amsterdam), Alberto Alemanno (HEC Paris-NYU Law), Elizabeth Anderson (University of Michigan), Philippe Askénazy (CNRS-Paris School of Economics), Aurélien Barrau (CNRS et Université Grenoble-Alpes), Adelle Blackett (McGill University), Neil Brenner (Harvard University), Craig Calhoun (Arizona State University), Ha-Joon Chang (University of Cambridge), Erica Chenoweth (Harvard University), Joshua Cohen (Apple University, Berkeley, Boston Review), Christophe Dejours (CNAM), Olivier De Schutter (UCLouvain, UN Special Rapporteur on extreme poverty and human rights), Nancy Fraser (The New School for Social Research, NYC), Archon Fung (Harvard University), Javati Ghosh (Jawaharlal Nehru University), Stephen Gliessman (UC Santa Cruz), Hans R. Herren (Millennium Institute), Axel Honneth (Columbia University), Eva Illouz (EHESS, Paris), Sanford Jacoby (UCLA), Pierre-Benoit Joly (INRA - National Institute of Agronomical Research, France), Michele Lamont (Harvard university), Lawrence Lessig (Harvard University), David Marsden (London School of Economics), Chantal Mouffe (University of Westminster), Jan-Werner Müller (Princeton University), Gregor Murray (University of Montréal), Susan Neiman (Einstein Forum), Thomas Piketty (EHESS-Paris School of Economics), Michel Pimbert (Coventry University, Executive Director of Centre for Agroecology, Water and Resilience), Raj Patel (University of Texas), Katharina Pistor (Columbia University), Dani Rodrik (Harvard University), Saskia Sassen (Columbia University), Debra Satz (Stanford University), Pablo Servigne PhD (in-Terre-dependent researcher), William Sewell (University of Chicago), Susan Silbey (MIT), Margaret Somers (University of Michigan), George Steinmetz (University of Michigan), Laurent Thévenot (EHESS), Nadia Urbinati (Columbia University), Jean-Pascal van Ypersele de Strihou (UCLouvain), Judy Wajcman (London School of Economics), Léa Ypi (London School of Economics), Lisa Wedeen (The University of Chicago), Gabriel Zucman (UC Berkeley), and 3000 more scholars from more than 600 universities across the globe.

The full list is available <https://democratizingwork.org/>